

Retsudvalget
L 129 - Bilag 6
Offentligt

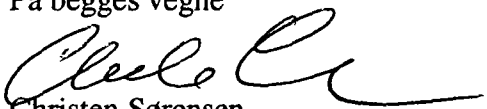
23. marts 2006

Folketingets retsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Vi har fundet det hensigtsmæssigt – inden vort møde med Folketingets retsudvalg – torsdag 6. april kl. 15.45 – at fremsende vores kommentarer til Justitsministerens bemærkninger af 2. marts 2006.

Vi har benyttet lejligheden til at uddybe det principielle: retssikkerhedsaspektet.

På begges vegne

Christen Sørensen
Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi
Syddansk Universitet: Odense
Campusvej 55
5230 Odense M

Kommentarer til Justitsministerens svar på henvendelse af 14. feb. 2006 til

Retsudvalget vedr. lovforslag L 129

I Justitsministerens svar af 1. marts 2006 på vor henvendelse til Retsudvalget påvises ingen faktuelle fejl i vores fremstilling.

Derimod er der en væsentlig faktuel fejl i Justitsministerens besvarelse, idet hun hævder at der efter lovforslaget vil være sikret *fuld åbenhed om dommernes bibeskæftigelse*. Dette er ikke tilfældet.

1. Åbenhed om art og omfang af dommernes bibeskæftigelse

Ministeren anfører i sit svar side 3 nederst:

"... retspræsidenterne vil ligesom andre dommere efter lovforslaget hvert år skulle indberette deres indtægtsgivende bierhverv, og antallet og karakteren af de pågældendes bierhverv, *herunder også hvervgiveren*, vil blive offentliggjort. Der vil således efter lovforslaget være *sikret fuld åbenhed* om både retspræsidenters og andre dommers bibeskæftigelse."

Af lovforslagets § 47 c, stk. 2 og 4, fremgår imidlertid:

I indberetninger om voldgiftssager skal parternes navne ikke angives (men derimod navnene på de advokater eller andre, som har repræsenteret parterne).

Det er således *langt fra fuld åbenhed* om, hvem der i disse sager er hvervgivere.

Det er ikke kun offentligheden der forholdes disse oplysninger, heller ikke Bivirkningsnævnet får efter lovforslaget adgang til dem.

2. Udpegningen af dommere til voldgiftsretter m.v.

Udpegning af dommere til voldgiftsretter og anden tvistløsning samt offentlige og private råd og nævn skal if. lovforslaget fremover varetages af domstolene (ved retspræsidenterne, der kan delegere opgaven til en anden dommer).

Det er efter vor opfattelse fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt betænkeligt, at udpegningen af dommere til de anførte former for bibeskæftigelse gøres til domstolenes ansvar.

Hermed flyttes habilitetsproblemerne, der i dag dog kun vedrører de enkelte dommere, nu over på *alle domstolene*. Problemet institutionaliseres og forværres hermed – og man kommer uforvarende fra asken i ilden.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget nærmere redegjort for to modeller for udpegningen af dommere, præsidentmodellen og institutmodellen.

Efter begge modeller skal retspræsidenten (eller den han har overdraget opgaven), så vidt muligt vælge den dommer, som hvergiverne har peget på. Hvis dette ikke følges, er retspræsidenten (eller den han har overdraget opgaven) efter bemærkningerne *forpligtet* til at meddele parterne dette, så de *får mulighed for at pege på en anden dommer eller andre dommere*.

Med disse bestemmelser er det indlysende at retspræsidenten (eller den han har delegeret til opgaven) – evt. uden at være bevidst herom – forledes, presses eller måske endog tvinges til at lægge andre hensyn end retssikkerhedsmæssige til grund for udpegningen både nu og fremover, når enhver kan henvende sig til en retspræsident og forhandle om leje af en dommer hvis man vil undgå ventetid og offentlighed om en tvist.

3. Dommeres deltagelse i offentlige og private råd

Det skulle ikke være nødvendigt at argumentere for, at retsplejen skal holdes *adskilt* fra forvaltningen. Grundlovens § 62 fastslår jo at "Retsplejen skal stedse holdes adskilt fra forvaltningen. Regler herom fastsættes ved lov."

Justitsministeren skriver imidlertid: "Det anses ikke for at være i strid med bestemmelsen om domstolenes uafhængighed, at visse dommere f.eks. varetager hverv i offentlige råd og nævn."

Men adskillelse er jo noget andet og mere end domstolenes *uafhængighed*.

Jo mere dommere deltager i forvaltningen, i jo højere grad bliver de inddraget i processer, hvor de kan blive udsat for tjenestebefalinger fra ministre og udsat for Ombudsmandens kritik. Hermed udviskes den adskillelse mellem domstole og administration, der er så vigtig, når borgerne føler sig gået for nær af forvaltningen.

Når dommerne efter forslaget endog skal udpeges af retterne og ikke frit kan indgå aftaler med de respektive administrationer, bliver adskillelsen mellem retspleje og forvaltning yderligere udvasket.

Der er imidlertid også problemer med dommeres deltagelse i private voldgiftssager

"Ved at hyre en højesteretsdommer ... køber man samtidig en reel formodning om, at afgørelsen ligger tæt på, hvad Højesteret ville have sagt, hvis tvisten var blevet behandlet af Højesteret. Højesteret ville få et habilitetsproblem, måske ikke i strengt juridisk forstand, men i hvert fald i forhold til det almindelige omdømme i befolkningen." (Jyllands-Postens leder: *Retssystemet styrkes*, 20.februar 2006).

Konklusion

Udvalgsarbejdet, der er gennemført i relation til betænkning nr. 1465, løser på ingen måde de problemer, som er knyttet til dommeres bibeskæftigelse. Lovforslaget L129 gør det derfor heller ikke.

Det var udvalgets udgangspunkt: "at dommeres bibeskæftigelse ikke på nogen måde må kompromittere domstolenes eller dommernes integritet efter den almindelige opfattelse heraf."

Det er desværre karakteristisk for den – pekuniære – tilgang som udvalget reelt har ladet sig styre af, at den mulige forværring af habilitetsproblemet og dermed de negative konsekvenser for befolkningens tillid til retssystemet, som der ovenfor er redegjort for, ikke er behandlet eller analyseret.

De forslag vi fremkom med i vor kronik er i overensstemmelse med anbefalinger fra Rigsrevisionen og mindretallet, der repræsenterede Forbrugerrådet.

Vi har derfor heller ikke fundet det nødvendigt at gå ind i en nærmere analyse og diskussion af den konkrete udformning af 50 pct. biindtægtsgrænsen for dommere eller af Bibeskæftigelsesnævnets sammensætning og opgaver.

København, den 23.marts 2006

Christen Sørensen

Leif Klinken